

«La lingua da scola stat en cumpetenz da las vischnancas»

Cusseglie guvernativ Martin Jäger ha retschavì ina delegaziun da magisters e geniturs da la Val Müstair

■ «La regenza na lascha betg a mez lieu la Val Müstair, ella spera dentant era che la Val Müstair na laschia betg a mez lieu la regenza en la dumonda da l'alfabetisaziun en rumantsch grischun.» Quai ha accentuà cusseglie guvernativ Martin Jäger ier a chaschun da la visita dals represchentanants da 163 signataris che vulan mantegnair vinavant il rg en scola e cumbattan l'iniziativa per la reintroduziun dal vallader sco lingua d'alfabetisaziun. Sco che ha accentuà Martin Jäger na datti naginas stipulaziuns legalas per l'applicaziun dal rumantsch grischun sco lingua uffiziala e da scola sin plaun communal e cirquital. Il chantun haja sulettamain definì il rumantsch grischun sco lingua uffiziala sin palancau chantunal. Era suenter l'approvaziun da la lescha da linguas sajan las vischnancas vinavant cumpetentas da definir en atgna reschia ed en tutta libertad la lingua uffiziala e da scola. Quai possia esser sper ils idioms era la lingua unifitgada rumantsch grischun.

En connex cun la decisiun d'edir ils novs meds didactics mo pli en rumantsch grischun haja la regenza era

Cumbat da placats cunter l'iniziativa cunter il rumantsch grischun en Val Müstair. MAD

constatà expressivamain che il rumantsch grischun possia vegnir introduci per ils proxims 10 onns sulettamain en vischnancas che gjavischan sapientiva-

main quai. Ina da questas «vischnancas da piunier» saja stada la Val Müstair. Per 2008/2009 ha la regenza miss en vista ina procedura da mediaziun per alura pudair examinar eventualas midadas da la situaziun legala, di Jäger.

Introducziun globala dal rg en scola ha fatg naufragi

Sco quai che Jäger conceda hajan las stentas d'introducì il rg a moda globala en tut las scolas rumantschas fatg naufragi, damai che la cumpetenz da definir la lingua da scola stettia la finala en cumpetenz persula da las vischnancas.

Las vischnancas da piunier n'hajan perquai mai gì ina garanzia che autras vischnancas suondian. La regenza laschia dentant betg las vischnancas da piunier a mez lieu, il cuntrari, ella saja pronta da procurar e finanzia vinavant ils meds didactics necessaris en rumantsch grischun. Jäger è persvadi ch'ì saja pli simpel d'introducì il rumantsch grischun che da reintroducì ils idioms damai ch'ìls meds didactics a disposiziun en ils idioms saja main attractiv e per part gia antiquads. Ils meds finanzia disponibels sajan limitads e sforzian da tschentiar

prioritads. Sche ils meds didactics rumantschs stoppian vegnir edids en tschintg variantas idiomaticas stoppian ins spitgar pli ditg fin ch'els vegnian remplazzads.

Damai ch'ìl chantun haja declerà il nov med da matematica per obligatori stoppia el uss era procurar per ils meds d'instrucziun correspundents en rumantsch grischun ed en ils idioms e quai independentamain dal moviment da Pro idioms, sinceresch Jäger. Tge cudeschs che vegnan la finala edids en ils idioms decida la finala il cussegl grond en il rom dal preventiv. Sco che accentuescha Jäger hajan ils meds en rumantsch grischun dentant prioritad.

Plinavant punctuescha Martin Jäger che uffants che èn vegnids alfabetisads en rumantsch grischun stoppian er avair la pussaivladad da terminar lur scolaziun en rumantsch grischun. Ina midada durant il temp da scola fissia fatala e pedagogicamain nunresponsabla.

Tenor ils petiziunaris na possia la regenza dentant betg ignorar sia responsabladad. Sche l'iniziativa vegnia acceptada vegnian els perquai a far in recurs da survigilanza tar il Tribunal administrativ.